

แบบประเมินความเจ็บปวด Short-form McGill Pain Questionnaire ฉบับภาษาไทย

วสุวัฒน์ กิตติสมประยูรกุล, พ.บ.

จักรกริช กล้าผจญ, พ.บ.

อภิชนา โฉมวิริยะ, พ.บ.

ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วสุวัฒน์ กิตติสมประยูรกุล, จักรกริช กล้าผจญ, อภิชนา โฉมวิริยะ. แบบประเมินความเจ็บปวด short-form McGill pain questionnaire ฉบับภาษาไทย เวชศาสตร์ฟื้นฟูสาร 2547; 14(3): 83-93

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: ดัดแปลง Short-form McGill Pain Questionnaire เป็นภาษาไทยและศึกษาความเที่ยงตรงของแบบประเมินฉบับภาษาไทยในการประเมินความเจ็บปวด

รูปแบบการวิจัย: การศึกษาเชิงพรรณนา

สถานที่ทำการวิจัย: ห้องตรวจผู้ป่วยนอก ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู และหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

กลุ่มที่ทำการวิจัย: ผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวดจากโรคระบบประสาท (neuropathic and neurogenic pain) หรือจากโรคของระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ (musculoskeletal pain) จำนวน 60 ราย

วิธีการ: ออกแบบสอบถามเพื่อขอความเห็นแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูและศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์ที่รักษาความเจ็บปวดเกี่ยวกับคำแปลความหมายลักษณะความเจ็บปวดเป็นภาษาไทย รวบรวมความหมายจากแบบสอบถามและสร้างแบบประเมิน Thai-Short-form McGill Pain Questionnaire (Th-SF-MPQ) ประเมินความเจ็บปวดในผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมาย ผู้ป่วยทุกรายได้รับการประเมินโดยแพทย์ 2 คน ในเวลาเดียวกัน เพื่อศึกษาความเที่ยงตรง

ผลการวิจัย: ผู้ป่วยเข้าร่วมการวิจัย 60 ราย เป็นผู้ป่วยนอก 56 ราย ผู้ป่วยใน 4 ราย อายุเฉลี่ย 44.3 ± 12.8 ปี เป็นชาย 16 ราย หญิง 44 ราย ค่าเฉลี่ยของ sensory score, affective score, total score, total count, present pain intensity (PPI), visual analog scale (VAS) เท่ากับ 8.98, 5.73, 14.71, 7.33, 3.21 คะแนนและ 53.61 มิลลิเมตรตามลำดับ ลักษณะอาการปวดที่ผู้ป่วยเลือกมากที่สุด คือ รู้สึกทรมาน (ร้อยละ 74.2) ลักษณะอาการปวดที่ผู้ป่วยเลือกน้อยกว่าร้อยละ 33 ได้แก่ ปวดเหมือนถูกแทง ปวดเหมือนถูกแทะ และปวดเหมือนแตกเป็นเสี่ยง ความเที่ยงตรงด้าน internal consistency มีค่า alpha เท่ากับ 0.7881 ด้าน interrater validity เฉพาะส่วน PPI มีค่า Kappa เท่ากับ 0.7551 ส่วนอื่นค่าค่อนข้างต่ำ ค่า correlation coefficient ของคะแนนที่ประเมินโดยผู้ประเมินทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทุกส่วน ($r > 0.8$)

สรุป: แบบประเมิน Thai short-form McGill Pain Questionnaire (Th-SFMPQ) มี internal consistency ดี ($\alpha = 0.7881$) แม้ว่า Interrater validity ซึ่งวัดเป็น percent agreement และ kappa coefficient จะดีเฉพาะส่วน present pain intensity (PPI) แต่พบว่าคะแนนการประเมินระหว่างผู้ประเมินทั้ง 2 คนในส่วนต่าง ๆ รวมทั้งคะแนนรวมและ VAS มีความสัมพันธ์กันสูง ($r > 0.8$) แสดงว่าแม้ผู้ป่วยไม่ได้ตอบแบบประเมินทุกข้อเหมือนกัน แต่ผลลัพธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากลักษณะอาการปวดเหมือนถูกแทง ปวดเหมือนถูกแทะ และปวดเหมือนแตกเป็นเสี่ยงมีผู้ป่วยเลือกน้อยกว่าร้อยละ 33 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรหาคำอื่นที่เหมาะสมทดแทนหรือตัด 3 คำนี้ออก

คำสำคัญ: ความเจ็บปวด, ความปวด, แบบประเมิน, short-form McGill pain questionnaire